Ч. 167 Пятниця 28 Липня (9 Серпня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Москвофіли і їх політика.

(Дальше).

Коли вже о розвою москвофільства у нас взагалї, то ще тим більше можна о другім типі молодших москвофілів або т. зв. „промисловцях“ сказати словами німецкого мислителя: Das ist der Fluch der bösen That — то проклятє злого діла, що оно плодячись, лиш зло може зродити!

Москвофільство, зродившись в нашій суспільности яко нездоровий, що так скажемо, заражений плід, розвивалось постепенно чим раз поганїйше, переходило чим раз гидші фази, аж дійшло остаточно в „промисловцях“ до вершка всеї погани і огиди. Повний брак сьвідомости народної і безхарактерність зродили москвофілїзм лїтературний і „обрядовщину“ або москвофілїзм церковний. Перший довів до відступленя від народу, другий і від церкви; оба разом витворили людий, котрі за гроші готові були й суть продавати не лиш свій власний нарід і помагати его убивати але взагалї служити за гроші кому небудь, хто лиш добре заплатить, за аґентів полїтичних, за підлі орудия, на котрих, коли-б їх хто хотів відразу позбути ся нема иншого способу нема иншого лїку, як хиба суд на місци. Не кажемо сего з якоїсь пристрасти, лиш з простої, холодної розваги, бо просимо лиш добре розважити: що зробити з людьми, котрі за марний гріш не лиш цурають ся свого власного народу, не лиш помагають его убивати — і то кождому, не лиш тому, котрому безпосередно служать — й самі перші беруть ся до того, хоч їх ще ніхто до того не заставляє, та показують способи, якими би то можна зробити; котрі не лиш ведуть борбу против своеї церкви і свого обряду, але ще й від них явно відступають і котрі мимо того, що служать Росиї за аґентів полїтичних і з еї ласки жиють, служать рівночасно за таких самих аґентів і другим державам против Росиї?! В часах военних уживають на того рода людий лиш того одного способу, про який ми згадали; в часах мирних роблять їм що найбільше процеси і в дуже ярких случаях, значить ся, коли їх схоплять вже таки за руки, засуджують на кілька місяців до арешту.

Длячого ми назвали той другий тип молодших москвофілів „промисловцями“, покаже ся вповні з їх слїдуючої характеристики; тут скажемо лиш коротко, що длятого, що они зробили собі з москвофільства свого „промисл“ з котрого жиють. При тім зазначуемо зараз з гори, що в слїдуючій характеристиці мусимо обмежати ся на як найголовнїйші черти, бо подавати повну характеристику, значило би розпочинати цілу історию хиба на ново від самого початку і витягати всі бруди, всю погань, всю підлоту, яка лиш проявила ся в нашім народнім орґанізмі.

Другий тип молодших москвофілів, тип „промисловців“ має своє жерело головно в слїдуючих причинах: в загальнім зубожіню нашого народу, в дуже малій его просьвіті, в браку основного образованя і доброго вихованя у нашої інтелїґенциї, в низьких інстинктах у деяких людий і виходячій з того їх безхарактерности вже з уроди. На тих даних оперла ся опісля посторонна, полїтична аґітация, ведена систематично грішми.

Треба-ж тепер зважити насамперед, хто і на що вів ту аґітацию, як еї вів і яких уживав до того людий, а відтак, як ті люди, що служили тій аґітациї за орудиє, понимали свою задачу, як еї сповняли, до чого давали і де остаточно опинили ся.

Вже попереду зазначили ми, що одна часть старих москвофілів, задля особистих користий пустилась була на полїтичних аґітаторів Росиї, котрій первістно розходило ся о то, щоби в сусїдних державах ширити т. зв. славянофільску ідею. Можна сказати, що в сім дусї вела ся у нас аґітация, зовсім спокійно і тихо, бо більше теоретично, аж до кінця пятьдесяти років. Але шістдесяті роки поставили Росию перед нову, ширшу і дальшу задачу. Польска ворохобня і кокетованє Франциї з Поляками, рух славяньских народів на Балканї і в Австриї, а відтак ослабленє Австриї війнами заставляло Росию шукати для себе не лиш противваги на случай потреби в племенности славяньскій, але й при еї помочи користати з хвилевої користної для себе ситуациї. Можна сьміло сказати, що усмиренє польскої ворохобнї і ослабленє Австриї видвигнуло в Росиї практичний панславізм, зродило велико-росийску ідею державну оперту на тім панславізмі, замість на давнім мрачнім, бо ідеальнім славянофільстві. Росия взялась вести национальну полїтику, „а национальна полїтика державна, мимоходом сказавши, не знае — як учить історыя — пощади другого народу. Росиї потреба було за границею людий, котрі би пропаґували вже не якесь ідеальне славянофільство, але реальний панславізм росийский. Она утворила славяньским народам, головно тим, котрих потребувала, приступ до себе, надаючи у себе посади поодиноким людем з тих народів, надїляючи молодїж стипендиями і даючи їм запомоги. Між славяньскими народами, особливо між Чехами і Русинами, зробив ся тогди великий рух; богато

---

3)

БІДНИЙ МАРКИЛЬ.

Відзначена нагородою новеля Т. Комбого.

(Переклад з француского).

(Дальше.)

— Маркиль іде! — скричало кількоро малих дітий, що грали ся під орябиною, а одно з них побігло чим скорше щоби звістити сю велику новину своїй матери.

А она як-раз розвішувала шмате на плоті; то була тота ніжна, лагідна молодиця, що то вертала з рана з кладовища і так милосердно відзивала ся о Маркилю. Скоро побачила его, то аж випустила з рук на траву сорочину, що еї хотїла була викрутити і побігла чим скорше ід нему.

— Ах, Маркилю, то-ж бо ти забарив ся! Мене аж ляк брав, що з тобою стало ся! Чи не стрітив ти кого по дорозї?

— Стрітив Феликса Пренеля; приймив мене на службу за паробка.

— Бач, як квапить ся! — відповіла молодиця здивована. — А може він і добрий ґазда для тебе, Маркилю; але я бою ся, що він тебе виколотає, він за хитрий на тебе! Та чи казав тобі, що буде фантувати? Твоя мати, бідний хлопче, лишила довги; то й не богато лишить ся!

— А хиба-ж забере нам і козу?

— Та здае ся!

— То хиба ще з нею попращаю ся. Дайте менї ключ, Ганусе.

— Прийди-ж пообідати, коли упораеш ся — кликнула она ще за ним, коли він вже ішов.

— Спасибі'; буду обідати на хуторі в черемшинї.

Ганнуся мала добре серце, а все-таки рада була з того, що він відказав. У неї варило ся не у великім горшку, а дітем страшно хотїло ся їсти! — Та ему там на горі дадуть і лїпше попоїсти — подумала собі вернувши знов до шматя.

Маркиль зайшов до великої хати, перейшов борзенько через велику темну челядню і отворив віконниці в челядни; відтак же виймив трохи того полатаного шматя, виймив із шафи свою одежину і звязав то все в невеличкий вузлик. Відтак відорвав осторожно від стіни досить лиху фотоґрафію, що була там прибита, то був портрет его батька. Поцїлував его сердечно і сховав до молитовника. Опісля приступив до постелї, на котрій померла була его мати, укляк перед нею, притулив лице до подушок і ему якось так стало, як коли-б і его житє, житє дотеперішне померло. Єго взяв гіркий жаль за страченою минувшостию, опанував страх перед будучностию — одно і друге було для Маркиля чимсь новим. Та й добре було, що він серед таких обставин ставав мужчиною, він, що доси жив як дитина і не думав дальше як лиш з дня на день. Так потрібне ему відродженє мусїло відси розпочинати ся.

Поволи походжав Маркиль по сьвітлицї і ніби пращав ся зі всею обставою, з кождим знарядом, роздивляючись по всім і дотикаючи всего руками. Неохота, з якою він спершу вертав до своеї хати, десь була щезла, зникли були тоті сумні образи его уяви; він не видїв тепер вже помершої матери, лиш живу, а коли впослїдне оглядав еї коловорот, коробку на клубки, еї замащений стільчик під ноги і вазонок розмарину на вікнї, то був так глубоко тронутий як той поет, що покидаючи замок своїх батьків, сказав:

Мертві річи, чи ви маете душу,
Що нас чіпаесь і каже вас любити?

Маркиль доси того не знав, що він любив стару хату.

— Піду ще попращати ся з козулею — подумав собі.

Низькими дверцями виходило ся з челяднї до невеличкої стайнї, де козуля мекала жалібно, бо нинї ніхто о тім не подумав, щоби еї нагодувати. Була то красна чорна коза, на котрій волос аж сьвітив ся, а головка у неї була мала і розумна; коли Маркиль увійшов, прискочила она до него і стала его лизати по руках.

людий кинулось до Росиї, богато почало старати ся о стипендиї, взглядно запомоги з Росиї. О скілько в цілім тім руху була фактична потреба Росиї позискати для себе фахових людий з заграниці, а о скілько грав тут ролю інтерес політичний, не беремось рішати; але то чей буде кождому понятно, що потребу, коли дійстно була яка, могла Росия так само, коли не лїпше покрити власними силами. Фактом есть лиш то, що рух сей став ся першим початком ширеня між Русинами тої систематичної деморалізациї, яка опісля вийшла на верх в процесї Ольги Грабар і других. Та деморалізация, ведена при помочи двох аґентур, так сказати би, філій росийских благотворительних комітетів, одної у Львові при редакциї „Слова“, другої у Відни за Раєвского, сягнула була навіть аж до шкіл середних. Ґімназияти, по найбільшій части хлопці бідні і слабих талантів, бачили для себе ще одиноке спасене в Росиї. Они мали навіть звідкись такі інформациї, що аби дістатись до Росиї, або виробити собі росийску стипендию, треба поїхати до Львова до редакциї „Слова“, а там есть такий чоловік, що „дає пашпорти до Росиї і виробляє стипендиї“. Звідки они о тім знали?... Не инакше, лиш що чутка о тім розходила ся тогди так само, як розходить ся нинї про еміґрацию до Бразилиї. Пускали еї аґенти, котрі мали в тім очевидно якийсь інтерес. Аґітация та вела ся головно між молодими людьми, котрих можна було чим небудь збути, чим небудь заспокоїти, а предложити рахунок, куди слїдувало, що видатки суть такі а такі, що треба таких а таких сум, коли тимчасом молодих а дурних ловлено то чайком, то „очищенною“ і таки простою „водкою“, то маленькими пособіями. Досить було дати одному або другому бурсакови по ґульденови, два, щоби з того в рублях зробила ся видна сума. Так підростали молоді москвофіли „промисловці“.

Але й на „іздательства“, що мали ширити той панславізм, особливо вже тогди зовсім явно і отверто, коли поставили собі за девізу „адін народ“ і „в адін час“, потреба було також гроший, бо „ми бідні, дуже бідні“. „Іздательства“ з котрих в початках: „Слово“ і перший „Страхопуд“ — сей послїдний, о скілько знаємо, головно під конець свого „диханя“ — показали ся добрим і поплатним інтересом, бо зарабляли на два боки. „Іздательства“ в наслїдок обставин переходили з рук до рук, аж „молодші сини“, що в іздательствах наліплювали марки, підглянули своїх принципалів, придивили ся, що і як они роблять. — Ті „молодші сини“, вже не „аристократи“, але „хамского“ роду, обскурні, без знаня, без вихованя, без характеру, інтриґанти, словом найпідлїйшої натури — набрали охоти пуститись і собі на іздательский промисл; они знали деякі тайни і гріхи своїх принципалів, тероризували їх, інтриґували і остаточно зробили „пролом“ в іздательскім промислї, на превеликий смуток своїх принципалів. Старі принципали пішли в „отставку“, а „молодші сини“ заняли їх місце і обняли провід.

Початок був зроблений і показував не злу надію на будуче. Чи і який інтерес можна було робити на таких іздательствах як „Наука“, „Руска Правда“ виходяча у Відни і т. п., чи робило ся на них інтерес на один чи на два боки — сего не потребуємо тут згадувати, бо то річ загально звістна. Так само не потребуємо згадувати про еміґрацию значної части нашого духовеньства, підготовленого москвофільскою „обрядовщиною“, до Холмщини і про ту ролю, яку там ті люди відограли. Скажемо хиба лиш то, що під ту пору росийский владика православний не мав ще відваги бити по лици руского сьвященика „Галічаніна“.

(Дальше буде)

Перегляд політичний.

З'їзд монархів і дипльоматів в Ішль закінчив ся, а які приніс успіхи, покаже ся аж пізнїйше. Берлиньскі ґазети нотують лиш то, що стріча ґр. Ґолуховского з кн. Гогенльоге в Авсзе була дуже сердечна, що порушено богато тематів, але не постановлено нїчого, бо не було потреби до того. Длятого до сеї стрічи не потреба привязувати нїякої ваги і не думати, що за дипльоматичними кулїсами лагодять ся якісь важні події.

В Росиї, як зачувати, заносить ся на важні зміни адміністрацийні. Теперішний міністер справ внутрішних має, кажуть, стати предсїдателем комітету міністрів, а управитель царской канцеляриї для приниманя просьб Сипяґін має бути іменований міністром справ внутрішних. Також має бути іменований головний інтендант міністерства війни. — У вереснї має зібрати ся в Петербурзї специяльна комісия для викупна пропінациї в царстві польскім.

Абдикация кн. Фердинанда Кобурґского не сходить з порядку дневного мимо того, що він заповів свій приїзд до Софії. Росийска праса підносить кандидатуру грецкого князя Юрия, лиш зазначує то, що їй стояла би на перешкоді постанова берлиньского договору, після котрого, член пануючої родини не може бути князем болгарским. — Цікавий і характеристичний комунїкат, походячий від княг. Браґанци подає Mainz. Journ. Княгиня каже, що кн. Фердинанд есть занадто добрим католиком, щоби відрікав ся своєї віри і виховував свого сина в православію. Оба готові скорше вречи ся престола. Так писала їй недавно з цїлою рішучостию еї дончка а теща кн. Фердинанда, княг. Парми.

Новинки.

Львів дня 8 серпня 1895

— Іменованя. П. Управитель Міністерства віроісповідань і просьвіти іменував директора ґімназиї в Сяноцї Тому Токарского, окружним інспектором шкільним для львівского міского округа шкільного. — Дальше іменував п. Управитель Міністерства просьвіти: суплента ґімназиї сьв. Анни в Кракові Жигм. Стильо дійстним учителем в тім заведеню; суплента ґімназиї в Ярославі Иосифа Тройнара, дійстним учетелем ґімназиї в Яслї; суплента реальної школи у Львові Казимира Цімермана, дійстним учителем ґімназиї в Перемишли з руским викладовим язиком; суплента ґімназиї сьв. Анни в Кракові Иосифа Ґебгарда, дійстним учителем ґімназиї в Тернополи; а вкінци суплента школи реальної у Львові Збигнева Шенсновича, дійстним учителем школи реальної в Кракові.

— Доповняючий вибір одного члена Ради повітової в Теребовли з групи громад сільских розписала Президия ц. к. Намістництва на день

— Чекай, чекай, підеш пасти ся — казав він до неї і гладив еї. — Забю твій колик на самій середині левади і попущу аркан дуже довго, бо то вже послїдний раз.

Розумне звіря аж скакало з радости, коли Маркиль отворив двері; біг з нею навзаводи аж на конець левади, де була більша і лїпша трава. Там забив палик в землю, дав ще козули полизати трохи соли з руки, відтак поцїлував еї сердечно в красне біле чоло, що сьвітило ся межи обома рогами, і чим скорше пішов звідси.

Взявши свій вузлик на костур через плече, пустив ся Маркиль горі тою самою стежкою, котрою перед годиною зійшов був в долину; тою стежкою ішло ся через ліс на красну зелену полянку звану „Черемшиною“. Тота полянка і богатий на ній хутір звістні були добре в цїлім краю. Але щоби лїпше пізнати се славне місце, то треба тут дещо подрібно о нїм розповісти.

Присілок, звідки був Маркиль і сусїдне село та хутір в черемшині лежать в тій сторонї, що давнїйше належала до Франш-Конте [1]), але в договорі з 1815 р. припала Швайцариї. Хоч она належить нинї до Кантона [2]) Нифшатель, то все-таки жителї тої закутини, що й до нинї називаєсь „новою Швайцариєю“ задержали попри своїй католицкій вірі також і свою мову і свої окремі звичаї. Особлива якась вимова, живий спосіб вислову і скора бесїда відзначають їх від правдивих Нифшательців, а до того есть щось і такого непонятного, що називаємо типом — по тім всїм можна їх від разу напевно пізнати.

Єсть то розумний, хитрий і осторожний нарід, що знає ся дуже добре на тім, як кота хвостом обертати і обскубати своїх сусїдів протестантів. А що то недалеко від границї, то й велика покуса, для селян, що уміють добре рахувати ся і уважають за страту кождий крайцарик, що его платять на коморі. Длятого там пачкарство у великім поважанію, штука, що має своїх приклонників, любителїв, а нераз і мучеників. Щоби „зеленим паничам“ забрати зпід носа кілька міхів кави або кілька пачок тютюну то тамошні люди доказують чудеса відваги і зручности. Нераз лиш задля того, щоби обтуманити урядника на коморі, то они наставляють своє горло. Оповіданя про пачкарів, які там розповідають собі люди на ухо, суть так само повні всїляких сумних пригод як і битви неодного вождя.

Але як в кождім иншім небезпечнім промислї так і в сім, то лиш розумні стають богачами, ті що уміють ся так зручно до того брати, що другі вигортають за них каштани з грани, а межи сими зручними занимав Феликс Пренель з хутора в черемхах найперше місце. Его хутір став в такім місци, що як би лиш для пачкарства був там поставлений. Від комори був він досить віддалений але за то досить близько границї і длятого сходили ся там всї охочі до пачкарства, а на котрих урядники з комори мали око. Люди розповідали собі, що із того хутора, на котрім що дня роблено по два сотнарі сира, вивезено за трийцять літ може лиш двайцяту часть всего добра, за котре оплачено мито до Франциї. То-ж і не диво, що Феликс Пренель став ся найбільшим богачем в цїлій околици та міг всїм тим позичати, що потребували малих капіталів.

Він сам не брав ся до пачкарства. Коли в ночи перевезено за границю цїлий віз великих кружків сира і обциганено касу державну на яких 100 франків, то его можна було напевно побачити того самого дня рано на коморі, як він платив кілька центів мита за пачку медівників, що привіз своїй донцї з Морто [3]). Бо той хитрий чоловік, що позичав грошї на лихву, що любив грошї як своє житє, любив також і свою доньку одиначку та й нїколи на ню не забував. Він рад би був, щоби она була найбільшою богачкою в цїлій околици, щоби всї за нею побивали ся та щоби до вподоби могла вибирати собі чоловіка межи богатскими синами. То була его цїль від многих літ, а що більше не мав нїякої і его хитрість єму помагала, то він із всего і кождого тягнув зиски. В цїлій околици була така приповідка, що треба спитати Феликса Пренеля, коли хто хоче знати, в котрім місци хліб помащений найгрубше маслом. Хиба-ж би той розважний чоловік приймив Маркиля лиш з чистої християньскої любови, коли міг прецї знайти собі сильнїйшого і розумнїйшого паробка? Але Феликс Пренель як був зручний, так і умів держати язик за зубами: коли де наставив де яку сітку, то не робив крику коло неї, а сильце можна було аж тогди побачити, коли пташок в него зловив ся.

Маркиль в своїй простодушности не розбирав аж так глубоко: він мав стати за паробка до всякої роботи на хуторі в черемхах, а коли его гадки, що як ластівки уганяли по воздусї, спустили ся коли і на землю, то він говорив тогди сам до себе: „Феликс Пренель так само честний чоловік, як і кождий инший, коби лиш не продав козулї!“

[1]) Давнїйше удїльне князівство, а опісля французска провінция зі столичним містом Безансон.

[2]) Кантон значить первістно то саме, що округ. Швайцарскі кантони, котрих есть 25, суть то окремі малі републики, що вибирають собі своїх окремих президентів. Всї кантони разом творять републиканьский союз державний, Швайцарию, котра стоїть під верховною властию вибираного всїма кантонами союзного президента, котрого столицею есть місто Берно.

[3]) Місто у Франциї.

7 жовтня с. р., двох членів ради з групи міст на день 9 жовтня с. р. і одного члена Ради з групи більшої посїлости на день 14 жовтня с. р.

— **Конкурси.** Ц. к. окружна Рада шкільна в Долинї розписує конкурс на посаду греко- і римо-кат. катихитів при 5-клясовій мужескій школї в Долинї. Платня 450 зр. і 10% додатку на мешкане. Подаря треба вносити до 15 вересня с. р.

— **В справі ювилею Унії берестейскої** Митрополичий Ординарият видав під днем 30 го липня с. р. відозву до духовеньства такого змісту: Руска депутация має в жовтни с. р. удати ся до Риму зложити з нагоди 300-них роковин Унії берестейскої сьв. Отцю враз з даром любови окрему адресу від всіх Русинів-католиків з подякою за минуле і з просьбою на будуще. Отже йде о то, щоби адреса мала як найбільше підписів. В тій цїли Митроп. Ординарият розсилаючи на просьбу комітету ювилейного по деканатах аркуші адресові (по аркушеви на кожду парохію) припоручає урядам деканальним, щоби они по одержаню аркушів скликали соборчики і аркуші роздали межи парохів. Ті, підписавши ся самі, мають постаратись о підписи своїх вірних так, щоби кождий аркуш від початку до кінця був заповнений підписами. Підписані аркуші мають через уряди деканальні прислатись назад до Львова найпізнїйше до 10 вересня, щоби стало часу перед виїздом депутациї адресу враз зі всіми підписами оправити.

— **Убийство.** З Жидачева доносять, що сими днями убито в Держові садівника Янка Липчака. Жандармерия єсть вже на тропі виновників. Судова комісия приїхала передвчера до Держова, щоби розслїдити близші обставини убийства.

— **Потонули.** В послїдних днях липня утопив ся в купели в підгаєцкім ставі Саломон Рабеншток, мав 34 роки і полишив двоє дїтий. — Дня 29 липня с. р. в Перемишли утопив ся в Санї Володислав Добровольский, шіснайцятьлїтний ученик школи органїстів. — В Веремянах, залїщицкого повіта, утопила ся в Стрипі семилїтна дочка Івана Березовского. — Іван Стельмах, паробок на обшарі двірскім в Золотниках підгаєцкого повіта, плавив конї і потонув в Стрипі. — В Болехівцях, дрогобицкого повіта, утопив ся в саджавці дня 29 липня трилїтний синок селянина Василя Пляцко. Так само в Вороблевичах, дрогобицкого повіта, утонула в млинівці півторарічна дитина Миколи Лазарова. — В Роздолї, жидачівского повіта, утонув припадково в Днїстрі, перебуваючий там на купелях Герш Бухштаб зі Львова. — В Лашкові, брідского повіта, найдено в потоцї труп божевільної 76-лїтної селянки, Теклї Макарчук.

— **Про бурю з градом**, що лютила ся в понедїлок сего тижня з полудня і вечером, такі надходять дальші вісти: В львівскім повітї потерпіли села: Зубря, Винники, Волків, Сокільники, Солянка, Товщів, Кротошин, Сїхів. Милятичі, Загіре, Кугаїв. Град повитовкав збіжа, у Винниках в фабрицї тютюну витовк кілька сот шиб. Буря повиривала богато дерев, а в Зубри завалила стодолу в дворі. — З Трудовача, в повітї золочівскім пишуть, що в Трудовачи і околици з полудня градова туча винищила все на полях, град завбільшки волоского оріха повибивав по хатах вікна, оббив і обломав дерева. Декуди падали кусники леду.

— **Нещастна пригода.** Селянин з Турильча, борщівского повіта. Микола Дубчак, вертаючи дня 26 липня по зливнім дощи, в товаристві жінки з поля, поховзнув ся і падаючи на косу пробив ся понизше серця та погиб на місци.

— **Страшною смертию** погиб вчера у Львові около 7-ої години вечером 14-лїтний столярский термінатор. В ул. Паньскій шутрує маґістрат улицю, а до убиваня каміня уживає великого зелїзного вальця наповненого в серединї водою. Згаданий хлопець, вертаючи з кошиком з міста, хопив ся вальця, щоби на нім переїхати ся. Однако упав так нещастливо на землю, що край вальця перейшов ему через голову і в однїй хвили роздавив еї. Хлопець погиб на місци.

— **Азийска холера**, як доносять, панує сильно в Вишнївци і Вишгородку на российскім Подїлю туй під Збаражем. А що холера ширить ся і на Волини, то по галицких містах почали знов думати о средствах осторожности. В Станїславові — як пише тамошна ґазета — устроєно холеричні бараки і переведено ревізию домів з огляду санїтарного. — Стереженого Бог стереже!

— **Скарлятина** панує тепер епідемічно у Львові. Хід недуги дуже злосливий, а суть каменицї в котрих всї дїти лежать на сю страшну недугу. Однако, як доси, смертність не дуже велика.

Стежка, котрою ішов Маркиль була красна. По обох еї боках стояли великі буки, котрих галузє творило понад нею віби склепінє. Понад ними і поміж ними видко було небо, деінеде продирало ся проміне сонця і як би граючись опускало ся то на пнї буків, то на гладонький як оксаміт мох, що встеляв землю. Ох, як же сьвіжо і мирно в лїсї! Все дихає спокоєм, а прецї тілько житя в нім, все десь щось рушить ся, забренить, зашелестить. В лїсї не чує ся чоловік самотним: тисячі малих сотворінь звертають на себе увагу, що рушають ся то в траві то на галузю; тут вандрує зелений хрущик, там мала мурашка в клопотї, бо станула перед пропастию на три цалї широкою і не знає, що робити — хиба поставите їй кладку з тоненького стебла; там знов цьвіркають якісь дві птички, як коли-б кликали одна другу. Маркиль бувало стояв як дитина, стояв і дивив ся, коли побачив тих своїх приятелїв; але нинї кивнув до них хиба лиш головою, бо квапив ся, щоби на час станути у свого нового ґазди. Незадовго й вийшов на вижину, зарослу густою лїщиною. Ішов ще якийсь час стежкою попід деревами, аж наконець пустив ся через горб, що заслонював Пренелїв хутір від північних вітрів.

Двірок, критий лупком, великий а побілений недавно сьвітить ся здалека; віконницї на нім також недавно помальовані. У вікнах в присподі видко білі заслони, а всї шиби у вікнах як в двірку так і в других будинках аж сьвітять ся, такі чисті. Обійстє при входї виложене плитами. позамітане, а між плитами не видко анї найменшої травички. Вздовж цїлого дому видко городець, в котрім цьвіти наповняють воздух запахом. Але чудом на обійстю то вінок білих і червоних гвоздиків, засаджених на широкім цимбриню мурованої керницї. Феликс Пренел не дуже рад з тої „зеленини“, бо каже, що „она поволи розсаджує камінє; але з Теренї така господиня, що для еї приємности можна хиба їй позволити таку забавку“.

Але й без батькової похвали можна би пізнати по обійстю, по городї з городовиною, по курнику і цїлім окруженю, яка з Теренї господиня. Всюди як найбільший порядок; попід стодолу не лежать порозкидані нїякі знаряди, вода у величезнім жолобі з видовбаного пня така чиста, як би там нїхто не поїв худоби; на плотї до сонця сушили ся чистенько вишуровані дійницї. Поза хатою стояв на кулї штучно уложений верствами гній, гордість кождого селянина; Тереня бачить ся, не хотїла, щоби він стояв перед вікнами.

Маркиль перейшов через подвіре, задивившись на простору колесню. Коли-ж побачив коло керницї дві дївки, що почали хихотати ся та щось шептати, коли він надійшов, взяла его якась така несьміливість, що мало не обернув ся і не пустив ся втїкати.

— Що-ж там Маркилю Оверне? — відозвала ся одна з молодих дївок взявши ведро з водою на голову. По еї руцї скапувала заєдно вода з ведра але она на те не зважала лиш кепкуючи говорила дальше: Куди Бог провадить, паробче? Чи не задумав ти обійти цїлу Францию доокола?

— З трома дутками в кишени і з тим розумом, що у вузлику? — докинула друга.

— Де ґазда? — спитав Маркиль різко.

— Ґазда? — На сїножати, коли не в стодолї, а коли там нема, то шукай собі его, де хочеш!

(Дальше буде).

Відозва.

Дорогі Родимцї!

На підставі статутів Високим Намістництвом затверджених, засновало ся в Калуши Товариство „Руский Народний Дім в Калуши“, котрого цїлию єсть моральне і материяльне піддвигненє Русинів міста Калуша і его охрестности, через урядженє популярних лекций, спомаганє бідної учачої ся молодежи, особливо ремісничої, евентуальне основанє бурси ремісничої, побудованє власного дому, в котрім народне житє калуского повіту могло би ся концентрувати, — і через инші тим подібні в залученім статутї означені средства.

Цїль Товариства висока і хосенна, тому то Видїл новооснованого Товариства не сумнїває ся, що Ви всї, Дорогі Родимцї, схочете до тої цїли причинити ся, а то через найчисленнїйше приступленє в члени нашого Товариства. Просимо Вас проте, Родимцї, вписуйте ся в члени нашого Товариства і поможіть нам Своєю участию і Своєю сьвітлою радою до осягненя нашої цїли.

Першою і найважнїйшою задачею нашого Товариства єсть побудованє в Калуши „Руского Народного Дому“, в котрім не впрошуючи ся в найми до чужих хат і незалежні від доброї або злої волї чужих нам людий, о наших потребах і о нашій будучій доли моглибисьмо ся порадити.

Средства товариства суть однако так скупі, що без Вашої помочи, дорогі рускі братя не маємо надії раз повзяте дїло довести до кінця. Відносимо ся проте Родимцї до Вашого жертволюбія. Знаємо добре, що Всевишний не обдарив Вас богатством, але за те обдарив Вас любовю до нашого бідного руского народу і обдарив вас жертволюбностию на всї цїли, котрі добро того народу мають на оцї. Дрібними крайцаровими датками повстало на Галицкій Руси много інституций дїлаючих в користь нашого народу і тому то й ми відкликуємо ся до Вас всїх:

Дорогі рускі Братя!

Причинїть ся жертвами, хоть би й найдрібнїйшими до будови „Руского Народного Дому в Калуши!“

З жертвами і у всяких справах, відносячих ся до нашого товариства просимо звертати ся до одного з підписаних членів видїлу.

Калуш 1 січня 1895.

За видїл товариства „Руский Народний Дім в Калуши“:

Михаил Бачиньский, ц. к. нотар в Калуши, яко предсїдатель. — *О. Володимир Петрушевич*, гр. кат. парох в Калуши, яко містопредсїдатель. — *О. Димитрий Романовский*, гр. кат. сотрудник в Калуши, яко секретар.

Телеграми.

Ішль 8 серпня. Румуньска пара королївска виїхала вчера до Інсбрука. Мін. ґр. Ґолуховский від'їхав в ночи до Відня.

Константинополь 8 серпня. З достовірного жерела доносять, що ворохобня в Македонії вигасла і нема обави, щоби творили ся дальші ватаги, позаяк Болгария в наслїдок інтервенциї держав не допускає енерґічно твореня ся дальших ватаг.

Рим 8 серпня. Сенат ухвалив 88 голосами против 12 всї проєкти в справі піддвигненя фінансів державних. Мінїстрови фінансів, президентови мінїстрів і цїлому правительству зроблено велику овацию. Кріспі відрочив відтак сенат на час неозначений.

Фльоренция 8 серпня. Ґен. Баратієрі виїхав вчера серед грімких овацей зібравшої ся великої маси людий до Тиролю. Вечером о 8 год. 55 мін. дало ся тут почути легке землетрясенє.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.